

בשבת

קבוצת טייסים ונוטים ישוב מסביב לשולחן מוארך, בחדר התדריך של בסס מפציצים "מטוס" קרב מסוג מוס" היטו.

על הכתלים — מפות, תרשימים, לוחות מכוסים דיאגרמות וכתבי-סתר. מעליהם, סימנה צנועה.

הבלתי אפשרי עבורנו מעשה שיגרה. מעשה נייטס — תהליך ממושך יותר.

סרן משה ניצב ליד הלוח השחור כש"פיסת" ניר בידו. הוא מסר לטייסים את התדריך שלפני הטיסה. תחת ידו הא"מיונה נצטיירה המשימה כולה על פני הלוח בחיצים ובקווי"עקלתון לבנים:

"אנו נטוס במבנה של ראש"מחץ ונהלום במטרה א'..."

תנועה כללית. משה נשתתק ופנה לאחור. הטייסים קפצו לדוב. מפקד הבסיס נכנס לחדר התדריך. הוא רימז להם לשבת: "נכנסתי רק להעיק מבס."

משה המשיך בתדריך. המפקד נשען אל הדלת והתבונן. רבים מן הבחורים היושבים ליד השולחן היו חדשים. אפ"שר היה לראות זאת מאופן הקשבתם. הם היו כולם עינים ואונוניים. הותיקים יותר היו קשובים פחות. אחדים מהם אפילו החלחשו.

"...הסביבה השטוחה של המטרה תאפ"שר לנו להתקיף אותה מגובה מינימלי."

המפקד התבונן באנשיו. אחדים מהם הייכו בשביעות רצון (...הם אוהבים טיסה נמוכה, הנגסטרים הללו...)

הוא זכר את הטייס הצעיר שניצב לפניו לפני ימים מספר. הוא הועמד לדין משמעתי. הצעיר טס בגובה כה מועט מעל פני הקרקע, עד כי המדחף שלו הסיר את גגה של מכונת דוהרת. בשהו בתאונה ובמשפט הסריד את המ"פקד: הטייס אפילו לא הרגיש את עצמו אשם.

"כאשר אתה טס נמוך", אמר, "אתה מלך העולם כולו. ככל שאתה נמוך, טוס אתה מרגיש יותר במהירות. אני אהבתי את המהירות. משהו אמר לי: יותר נמוך. יותר נמוך... עוד קצת... עוד טיפה."

כאשר נידון הצעיר, הוא לא הבין את הסיבה: "הרי לא גרמתי כל נזק רציני. רק קצה המדחף התעקם במקצת."

הוא שכח כי כמה מחבריו נפלו והתרסקו בהנמיכם טוס. מותם לא לימד אותו דבר. הוא (ולא רק הוא) היה אומר: "הם היו בלתי זריזים וקלי דעת. אבל אני? זה לא יוכל לקרות לי!"

המפקד זכר את כולם — את כל אלה שהאמינו כי לא יקרה להם דבר. התצלומים שלהם היו קבועים באלבום הגדול שלו. מכוסים בשמיכה צבאית אפורה וצמרית. לעתים, בהיותו לכה, היה פותח את האלבום, מתבונן בתצ"לומים שעה ארוכה, וזכר אותם.

אחדים מן ההורים היו מלאים ברי"רות. הם רצו להאשים משהו. קשה היה להם לחשוב שאי אפשר היה להא"שים איש, מלבד הקרבנות עצמם. הם לא רצו להודות שהאיש גבה"הקומה היה לבניהם כאב.

כן, הוא היה להם כאב. הוא אה אותם באים. הוא ידע את כל בעיותיהם. את כל תכונותיהם — הטובות והרעות. לעתים היה גוער בהם. אולם צרותיהם היו צרותיו. הצלחתם הצלחתו ואושרם אושרו.

הוא לא החמיץ אף חתונה של בחי"ריו. הוא היה יושב ליד הוריהם. חתונות, כן, הנשים גולו רבים במחוריו; לא פחות מן הטיסה הנמוכה.

עינו המגוסה היתה קולטת כל פרשה

האגרוף המזונף קדימה

כאשר ניצבו מדינות הציר ובנות הברית בזירה והלמו אלה באלה, היו אנרופיהם נחונים בכפפות משוריינות. ההתקדמות הגר"מנית בתחילת המלחמה והניצחון הסופי של בנות הברית הוכיחו בעליל שיתרון בשריון על הקרקע, יחד עם עליונות באויר, סוללים את הדרך להצלחה.

בישראל, בה יהיה צורך להילחם כשהגב אל חבלי"הזירה, גדלה חשיבותה של הכפפה המשוריינת מאה מוגים.

כאן יועסקו כוחות השריון לא רק לשם סיוע במבצעים של הכוחות המאוחדים. משי"מתם הראשית תהיה לפתוח במבצעים תוק"פניים עצמאיים, בעלי חשיבות מיוחדת, לשבור את תותחת"האויב לרוחב ולעומק, להחזיק בכבושים עד בוא חיל"הרגלים.

לא פחות מזה יהיה עליהם להפעיל את מלוא משקלם, עוצמת"האש וכושר"הניידות שלהם, כדי לפעול עמוק בעורף"האויב, לשחק את עורקי"התחבורה שלו, להלום במפיקודים שלו.

מהי התוכנית למחר? פונדק התבונן ביומנו. סקירת השלב האחרון של תמרוני"המדבר. הוא העיק מבט בשעונו. 1.50 — נותרו לו עוד כמה שעות שינה.

פונדק ניצב בראש תל גבוה, סרק את האופק במשקפתו. עקב אחרי ענני האבק ההולכים וקרבים של הטנקים. הם הגיעו לפי התוכנית.

הטנקיסטים יצאו מתוך המכונות, קפצו לדוב. על ראשיהם קובעי"פלדה, בידיהם סטנים. קציני"המטה שליוו את פונדק החליפו חיכוכים של שביעות"רצון: הבחי"רים נראו בריאים וקשוחים, כאילו עברו קרב של ממש.

החיילים שלחו בקציני"המטה מבטים צינ"נים.

הם לא ידעו שהגבר גבה"הקומה, בעל הרקות הכסופות ושלושת הפלאפלים על כתפיו, פיקד על קבוצת צעירים, שעצרו את הטנקים המצריים בגופותיהם, בקרב שנראה חסרתקווה. הם לא ידעו שפונדק היה עייף עד מוות לאחר לילות רבים ללא שינה — לילות של עבודה מפרכת.

הוא עבר מטאנק לטאנק, מצוות לצוות. עיניו הרכות"אפורות היו נעוצות בפנים המאובקים, הספוגים עייפות. הוא זכר פנים כאלה מלפני זמן רב: מבית"דאראס וגנבה וכל הדרכים המלוכות לנגב.

והוא זכר גם את המכונות. יחידות השריון הראשונות, שנולדו יחד עם צבא הנגה לישראל, היו מורכבות מאוטובוסים מצופים לוחות"פלדה דקיקים, מכוניות"משא מצוידות בחיכות"ברזל, זחלים ששימשו במקום טאנקים כבדים... ועכשו...

עכשו גדלו מכוניות המשא והאוטובוסים והפכו לאגרוף"הפלדה של הצבא.

בשביל שלמה ליכטנברג היה יום זה היום האחרון של התמרונים. הוא סימל את החופשה המתקרבת, את המנוחה, את הרוח הצוננת של שפת"הים.

בשביל יצחק פונדק סימל יום זה ניצחון. ניצחון קטן, אך חשוב. עיניו היו נשאות

אגם! אגם אמיתי, מוקף עצים. הוא ראה אגם כזה בקירבת נתניה. אבל מי הבעיר את האגם באש? מי הבעיר פתאים את כל העצים?

"יעקוב! תן לי את המפה. אציין בה הכל. הנה האגם... והנה החורשה. המודים הארוכים שכחו לציין אותם."

יעקוב ספטון היה שרוץ על מיטת"ברזנט, בצריף קטן במעברת"עכו. הוא היה לבוש פינ"מה. לא היה לו חשק לעזוב את הבית. הוא יכלה את כל ימי חופשתו בבית, לא יעשה כלום, רק ינוח.

עוד ארבעה חודשים נותרו לי לשרת בצבא. ואחר כך? תנין לי לדעת? במצ"ריים דיברנו ערבית, אנגלית, צרפתית. עתה למדתי עברית, מונאות, אלחוטאות. אין פנץ שאמצא עבודה. בינתיים מוטב שלא לחשוב. מוטב ליהנות מן החופשה. מה נעים לשכב על מיטה טובה עד שעת"בוקר מאוחרת...

יעקוב התהפך על צידו השני. אמא טרחה במטבח, הכינה משהו שפיץ ריח ניחוח. בחוץ ליד המטבח השררעה שורת"דקלים, ובניהם נראה הקו התכול של הים. בדיוק כמו מקס"שוא מדברי.

יעקוב הופיע בפתח"הצריח: "קראת לי?"

"יעקוב, מים! רואה אותם?"

"לא."

"אמת וכוון. האגם נעלם."

מדבר. תלים נמוכים, חשופים ושדופי"משם. עוד 80 קילומטרים... 79... 78...

שלמה הרגיש לא טוב. החום הוא שגרם לכך. ראשו כאב ואונוני מלאו שאון מור. כובע"הפלדה מחץ את ראשו, כמעט ולא הגיח לו לזקוף את קומתו.

עוד 55... 54... 53 קילומטרים עד סוף"המסע.

בלילה נחו צוותי"הטאנקים. מחר יהיה יום חדש. הוא יהיה בדיוק כמו אתמול, כמו שלשום. הם שכחו מתי היו התנאים שונים. נדמה להם כי החום, החול וקובעי"הפלדה הכבדים היו קיימים מאז ומתמיד.

אולם הם לא דברו על זאת. זה היה ידוע לכל. לא היה בזה כל חדש. הם דברו על דברים אחרים: על הבית, על מיטה רכה, בעלת סדינים צחורים, על גע"רות. הנעזרות! הן נראו כה רחוקות וכה עדינות.

לילות המדבר קרים.

רק להיות בבית! או אפילו לא בבית — להיות במחנה. הדרגש הצבאי נראה רך ונוח. לעומת שק השינה המוטל על הסלעים החשופים. אה, רק לחזור למחנה!

המחנה. לאחר תצות"הלילה. הצריפים היו דוממים ואפלים. רק משני החלונות של המטה בקע אור.

שלמה ליכטנברג ישב על מרפסת של בית קפה על שפת"הים ולגם הוק מהיל במי"סודה וקרח. יעל ביכרה נס"קפה עם קצפת. שלמה ישב בשקט והאזין לדבריה. הוא לא היה מסוגל להגדיר את הרגשותו: הוא רק הקשיב לקולה ונהנה מרוח"הים הקרירה ומן הכוס הלחה והצוננת שבידי. חיפושית שחורה ושמנה זחלה כמו טאנק לרוחב מפת"השולחן הצהובה.

הטאנקים זחלו על פני המדבר כחיפושיות שחורות ושמונות. החול והחום שלטו שם ללא מצרים. החול. הוא חדר לכל מקום.

סמל שלמה ליכטנברג עטף את אקדחו במטלית תה. גם התותח ומכונות הירי היו מחוללים במטליות כמו תינוקות.

אבל את העינים אי אפשר היה לחבוש. הן היו אדומות מן החול והחום. שלמה היה מחכך אותן בצפורניו, כדי לס"ק את גרגרי"החול מתחת לעפעפיים. החיל זרם וזרם. הוא יצר שתי גדות של נהר. נהר ששלמה היה מסוגל לשנות את כולו.

לא, לא את כולו. הוא ישאיר לגינה אחת — צידה לדרך תורה.

שלמה מתעורר, חרוך כולו: הוא הצמיד את לחיו אל דופן"הפלדה. עליהם לעביר עוד 105 קילומטרים... עוד 104... 103...

הוא הרים את המכסה והציץ מתוך הצ"ריח. היה זה היום השלישי של התמרונים. הטאנקים נעו קדימה, התנוודו מצד לצד — ממש כמו ברוחי"הצעצועים העשויים פח שניצבו בחורו בימי ילדותו.

בנוף מסביב נמוגו כל הצבעים. נשאר רק שלוש: אדום, שחור, צהוב. כן, נשארו גם השמיים שצבעם כצבע הפלדה המלוכנת.

שלמה שמע את שיעולם של אנשי"הטאנק. הם היו עייפים עד מוות. יהיה עליו לאחוז בהגה ולהניח להם לשאוף רוח. אבל תחילה עליו לגנום עוד שתיים או שלוש לגימות של אויר.

איזה יופי! לכל הרוחות, איזה יופי!

הם הגיעו. סוף סוף יצאו סמל שלמה ליכטנברג (מרכז שמאל) ואנשיו מתוך